

ȘCOLA DOCTORALĂ STUDII DE
POPULAȚIE ȘI ISTORIA MINORITĂȚILOR

KOLOZSVÁRI
MAGYAR
TÖRTÉNETI
INTÉZET

DEPARTAMENTUL PENTRU
RELAȚII INTERETNICE

Conferință

Identități, reprezentări și politici:
relațiile stat-minorități
în secolele XX și XXI

Conference

Identities, Representations and Policies:
State-Minority Relations
in the 20th and 21st Centuries

5-6 octombrie 2023 / October 5-6, 2023

Departamentul de Istorie în Limba Maghiară, Universitatea Babeș-Bolyai / Department of History in Hungarian, Babeș-Bolyai University

Cluj-Napoca, Str. Napoca nr. 11.

Joi, 5 octombrie 2023 – Ziua 1 / Day 1 – Thursday, October 5, 2023

8:45 – 9:00 Înregistrarea participanților / Registration of participants

Sala 104-105

Aula Ferdinand

9:00 – 9:30 Cuvânt de deschidere / Opening speeches

Róbert Miklós Nagy – director, Universitatea Babeș-Bolyai, Departamentul de Istorie în Limba Maghiară

Virgiliu Țărău – prof. univ., Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Istorie și Filosofie

Enikő Laczikó – secretar de stat, Departamentul pentru Relații Interetnice (DRI)

Csaba Zoltán Novák – președinte, Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale (ISPMN)

Ion Cârja – conf. univ., Universitatea Babeș-Bolyai, Școala Doctorală Studii de Populație și Istoria Minorităților

9:30 – 11:30 Sesiune paneluri 1 / Panel session 1

Sala 104-105

Aula Ferdinand

Direcții noi în Studiile Romani

Alexandru Zamfir (Universitatea din București, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine): Interferențe lingvistico-culturale în comunitatea de rromi Bereasca din Ploiești

Cristian Pădure (Universitatea din București, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine) – **Evangelia Adamou** (Centrul Național Francez pentru Cercetare Științifică): Cadru sferelor de activitate aplicate politicii lingvistice. Dispoziții cu privire la revigorarea limbii rromani în România

Gabriel Girigan (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu): Corp și boală la rudarii pentecostali din Filași, România

Fernando Varga (Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială): Contribuția leadershipului Rom în procesul de incluziune socială a romilor: Perspective și viziuni ale cetățenilor romi din Nușfalău și Șimleu Silvaniei, județul Sălaj

Moderator: László Fosztó

Transformări sociale, represiune, stat și minorități

Virgiliu Țărău (Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Istorie și Filosofie) Cât de internațional a fost comunismul românesc postbelic?

Csaba Zoltán Novák (ISPMN) Politica față de minoritatea maghiară, ca problemă de securitate națională în anii 1980

Mihály Zoltán Nagy (Arhivele Naționale ale României, Serviciul Județean Bihor): Elita minorității maghiare reflectată în documentele organelor represive în timpul regimului comunist din România

László Csendes (C.N.S.A.S.): Despre ideologie și identitate în RPR. Transcriptul unei convorbiri interceptate

Sándor Oláh (Centrul de Cercetări Regionale și Antropologice din Miercurea Ciuc): Participarea socială în construirea regimului comunist. Practici represive în procesul colectivizării agriculturii în raioanele secuiești

Moderator: Szilárd Toth

11:30 – 11:45 Pauză cafea / Coffee break

11:45 – 13:45 Sesiune paneluri 2 / Panel session 2

Sala 104-105

New Trends in Romani Studies

(Panel organized by **Stefánia Toma** and **László Fosztó**)

Gyula Kozák (RIRNM): Individual Success, Solidarity and Emancipation Among the Roma of Romania

László Fosztó (RIRNM): Recent Developments in Academic Romani Studies: Steps towards an Analysis of a Study Area

Stefánia Toma (RIRNM): Gaps, Obstacles, and Achievements in the Implementation of Education Policy: The Roma Children in Romania

Moderator: Attila Gidó

Aula Ferdinand

Elite minoritare maghiare din România

(Panel organizat de **Szilárd Toth** și **János Fodor**)

Szilárd Toth (Universitatea Babeş-Bolyai, Facultatea de Istorie și Filosofie): Dinamica mișcării elitei culturale maghiare din România în secolul XX

István Biró (Universitatea Babeş-Bolyai, Facultatea de Istorie și Filosofie): Identitatea național-minoritară în presa interbelică a elitelor Eparhiei Reformate din Ardeal

Szabolcs András (Universitatea Babeş-Bolyai, Facultatea de Istorie și Filosofie): Rolul episcopului romano-catolic Gusztáv Károly Mailáth în politica minorităților în perioada interbelică

Attila Gábor Hunyadi (Universitatea Babeş-Bolyai, Facultatea de Istorie și Filosofie): „Ethnos” sau „ethos”: etniciz-el-are sau regionalizare în cazul organismelor profesionale economico-financiare din Transilvania: confluente organizatorice și întreprinderi comune/segregate ale elitelor și antreprenorilor din Transilvania interbelică

János Fodor (Universitatea Babeş-Bolyai, Facultatea de Istorie și Filosofie): Influențe socio-culturale asupra anilor de studenție a lui Géza Domokos

Moderator: Ágnes Kiss

13:45 – 15:00 Pauză de masa / Lunch break – Café Planetarium, Piața Unirii 10

15.00 – 17:00 Sesiune paneluri 3 / Panel session 3

Kin-states, Diasporas, Securitization – Past and Present

Csongor Molnár (Eötvös Loránd University, Doctoral School of History): A Complicated Connection: Kin-State Policies in Case of the Banat Hungarians During the Second World War

Dániel Gászó (Research Institute for Hungarian Communities Abroad / University of Public Service, Budapest) The Hungarian Diaspora and Its Kin-State

Minoritatea maghiară din România: disidență, rezistență, elite intelectuale

Zsuzsa Plainer (ISPMN): Aspecte din cariera intelectuală a lui István Kelemen, secretarul literar al Teatrului de Stat din Oradea, în documentele CNSAS

Csongor János (Asociația Pokoly): Disidență intelectuală în comunism. Sándor Kányádi în documentele de arhivă și istorie orală

Ágnes Kiss (ISPMN): „Interesul maghiar”. Modelul de reprezentare informală a intereselor minoritare și rezistența activă în regimul Ceaușescu

Adriana Cupcea (RIRNM): Religious Soft Power in Turkey's Kin State Policy in the Balkans. The Role of Turkish State Actors in the Muslim Communities in Kosovo and Dobruja (Romania)

Marian Chiriac (journalist/editor, SINOPSIS): Rights at Risk. How the War in Ukraine Affects Romanian Ethnic Communities

Tamás Kiss (RIRNM): Kin-State Intervention and the Securitization-Minority Policy Nexus: Hungarians and Russian-Speakers in Central and Eastern Europe (co-authored with **Zsuzsa Csergő** and **Kristina Kallas**)

Moderator: István Gergő Székely

Róbert István Antal (Arhivele Naționale ale Ungariei, Budapesta): Între compromis și rezistență – relația lui Lajos Jordáky cu puterea comunistă

László László (Colegiul Național „Sylvania” Zalău): Pe post de coloana a V-a. Minoritatea maghiară din România și Securitatea

Moderator: János Fodor

17:00-17:15 Pauză cafea

17:15 – 19:15 Sesiune paneluri 4 / Panel session 4

Sala 104-105

Aula Ferdinand

Aplicarea drepturilor minorităților și relații interetnice în România de azi

István Szilágyi (Universitatea Babeș-Bolyai, Institutul Maghiar de Filosofie): Tabuurile statului-națiune. Reacțiile statului român față de revendicările minorității maghiare

Adrian Szelmenczi (activist de drepturile omului, ActiveWatch): Limitele garanțiilor formale în protecția minorității maghiare din România

Attila István Szekeres (președinte, Asociația de Heraldică și Vexilologie din Transilvania): Obstrucționarea unităților administrativ-teritoriale cu populație preponderent maghiară pe parcursul procesului adoptării simbolurilor proprii

Edi Dragoș Beserman (Institutul de Cercetare a Calității Vieții al Academiei Române): Reprezentări ale românilor față de maghiari și ale maghiarilor față de români în mediul online

Maria Papariga (Școala Gimnazială Valea Vișeuului): Experițe comunitare ale etniei ucrainene din Maramureș

Moderator: Tamás Kiss

Românii ca minoritate – identități, aspirații și discursuri în secolele al XIX-lea și XX

Béni L. Balogh (Centrul de Studii Sociale, Institutul pentru Studierea Minorităților Naționale, Budapesta): Românii din Transilvania de la sfârșitul secolului al XIX-lea până la 1918. Cazul lui Petru Groza

Réka Marchut (Centrul de Studii Sociale, Institutul pentru Studierea Minorităților Naționale, Budapesta): Iuliu Maniu în Viena

László Somogyi (City Archives, Budapest): National Minorities as “Security Risk” – State Applied Political Violence Against the Transylvanian Romanian National Minority in Hungary During the First World War

Moderator: Zoltán Csaba Novák

19:30 Recepție / Reception – Café Planetarium, Piața Unirii 10

Vineri, 6 octombrie 2023 - Ziua a 2-a / Day 2 – Friday, October 6, 2023

9:00 – 11:00 Sesiune paneluri 5 / Panel session 5

Sala 104-105

Language Identities in and beyond the Nation-State in European Peripheries

(Panel organized by **Lehel Peti**, **Petteri Laihonen** and **Csanád Bodó**)

Petteri Laihonen (University of Jyväskylä) – **Csanád Bodó** (Eötvös Loránd University) et. al.: Participatory Research on the (Linguistic) Identity of the Moldavian Csángó Today

Lehel Peti (RIRNM): Moldavian Csángó Guest Workers' Experiences Concerning the Locals' Attitudes towards Them in Hungary

Eszter Tarsoly (University College London): Down That Way and Over Here: Spatial and Geographic Metaphors Demarcating Social Differentiation and Belonging

János Imre Heltai (Károli Gáspár University of the Reformed Church in Hungary): Striving for Conviviality and Challenging Dominant Discourses: Participatory Ethnographic Workshops with Roma and Non-Roma Civil Researchers

Ilka Veress (RIRNM): The Role of the Language in the Politics of Memory of the Armenians of Transylvania After 1989

Moderator: Gyula Kozák

Aula Ferdinand

Minorities and the power – changing relations and representations in the 20th and 21st centuries

Szabolcs Czáboczký (Eötvös Loránd University, Doctoral School of History): The Relationship Between the Zipser Deutsche Partei and the Czechoslovak Government (1920–1938)

Beáta Kulcsár (Hungarian National Museum, Budapest): Intellectuals' Roles and Role Perception in Diaspora: A Hungarian Journalist on the Canadian Prairie in the Interwar Period

Zsuzsa Bokor (ISPMN): Ethnicity and Public Health – Maternal and Child Health Programmes in Interwar Transylvania

Tamás Lönhárt (Babeș-Bolyai University, Faculty of History and Philosophy): The Changing Representation of Identities in East-Central European Urban Landscapes: Multicultural Community and Politics of Memory in Cluj, 1902–2022

Moderator: Anca Filipovici

11:00 – 11:15 Pauză de cafea / Coffee break

11:15 – 13:15 Sesiune paneluri 6 / Panel session 6

Sala 104-105

Minorități între dinamica integrării și persecuție sistematică: evreii și romii din România

Liviu Neagoie (Colegiul Național „Grigore Moisil” Onești): Antisemitismul, delimitări conceptuale în context românesc

Anca Filipovici (ISPMN): Adolescenți evrei și activism politic în România interbelică

Daniel Hrenciuc (Colegiul Național „Ștefan cel Mare” Suceava): Evreii din Cernăuți în secolul XX. Dilemele și provocările integrării în România Mare

Attila Gidó (ISPMN): Romii în Transilvania de Nord, 1940-1944

Moderator: Adriana Cupcea

Aula Ferdinand

Hungarian Minorities and Diasporas – Identity, Attitudes, Representations

Zoltán Kántor (Research Institute for Hungarian Communities Abroad) Attempts to Form the Identity of the Kin-Minorities by the Kin-State

Nóra Kovács (Centre for Social Sciences, Institute for Minority Studies, Budapest): The Changing Role of Hungarian Folk Dancing in a Hungarian Diaspora Community in South America

Csilla Zsigmond (Centre for Social Sciences, Institute for Minority Studies, Budapest): Patterns of National Identity Among Minority Hungarian Youth

Jérémy Floutier (University of Szeged / Université Paris I Panthéon-Sorbonne): Ancient History and the Role of Transylvania in Hungarian and Romanian Textbooks Published Between 1945 and 1990

Olivér Kriska (University of Szeged): Symbolic and Mental Spaces in Subotica

Moderator: Zsuzsa Plainer

13:15 – 14:30 Masă / Lunch – Café Planetarium, Piața Unirii 10

Sfârșitul programului / End of the program